

REFERAT Natur, Miljø og Klimaudvalget d. 04-11-2025

Mødedato Tirsdag d. 04. november 2025 kl. 16:15

Mødested Seglet

Mødedeltagere Louise Colding Sørensen, Mads Emil Munk Hansen, Klaus
Markussen, Jørgen Suhr, Nikolaj Frank Natarak Frederiksen (Afbud)

Indholdsfortegnelse

Nationalpark Kongernes Nordsjælland - hørings svar til ideoplæg - Nationalparkplan 2027-32.....	3
Arresø Trepert - etablering.....	5
Overblik over sager med klimaindhold - 1. halvår 2025.....	7
Sigerslevøster Vandværk - ansøgning om blødgøring.....	8
Værket ved Gørløse - videregående vandbehandling på HOFORs kommende vandværk.....	10
Nyt fra udvalgsformanden og forvaltningen.....	13
Digital godkendelse af referat.....	14

Punkt 1: Nationalpark Kongernes Nordsjælland - høringssvar til ideoplæg - Nationalparkplan 2027-32

25/12158

Indstilling

Direktionen indstiller, at Natur, Miljø og Klimaudvalget og Kultur og Fritidsudvalget indstiller til økonomiudvalget at godkende det vedlagte høringssvar til Nationalpark Kongernes Nordsjællands indkaldelse af forslag til Nationalparkplan 2027-2032.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 04-11-2025

Udvalget godkendte indstillingen.

Afbud: Nikolaj Frederiksen (C)

Stedfortræder: Jonas Lyberg Kofod (C)

Sagsfremstilling

Nationalpark Kongernes Nordsjælland indkalder ideer og forslag til den kommende nationalparkplan 2027-2032, og udvalget bedes tage stilling til det vedlagte udkast til høringssvar. Der er høringsfrist den 9. januar 2026. Ideoplægget fra nationalparken har følgende emner:

- Nationalparkens synlighed og udvikling af indgange.
- Mere sammenhængende natur og udvidelse af nationalparken.
- Den levende kulturarv og historier i landskabet.
- De grønne forbindelser og Danmarks Naturstier.
- Det stille friluftsliv og styrket mental sundhed.

Ideoplægget er vedlagt som bilag men kan også ses på nedenstående link. Linket kopieres ind i browseren.

<https://nationalparkkongernesnordsjaelland.dk/media/d2flazbb/ideoplæg-til-nationalparkplan-2027-2032.pdf>

Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød kommuner bidrager (sammen med mange andre) både som lodsejere og generelt som samarbejdsparter til nationalparkens udvikling, hvilket giver gode muligheder for at sikre kontinuitet i den eksisterende natur, udvikling af ny natur og styrke biodiversiteten. Både naturen og de mange kulturhistoriske seværdigheder er foretrukne udflugtsmål for mange lokale og besøgende fra ind- og udland og danner rammen om et væld af muligheder for oplevelser og friluftsliv for hele hovedstadsregionen.

Nationalparken kan være med til at skabe en positiv lokal udvikling ved en målrettet indsats gennem samarbejde med lodsejere, virksomheder, myndigheder, organisationer, uddannelses-, formidlings- og forskningsinstitutioner m.fl.

Nationalparkfonden reviderer nationalparkplanen hvert 6. år. Den nuværende nationalparkplan udløber i 2026. Forud for udarbejdelsen af ny nationalparkplan 2027-2032 indkalder nationalparkfonden ideer, forslag mv. Når høringsfristen på 12 uger er udløbet, udarbejder og vedtager nationalparkfonden et forslag til nationalparkplan, der offentliggøres med en frist for fremsættelse af indsigelser på mindst 12 uger. Efter udløb af fristen kan nationalparkfonden vedtage planen endeligt.

I høringssvaret (vedlagt som bilag) er der lagt vægt på: Formidling af nationalparken i landskabet, Naturdannelse og dannelse af natursyn hos børn og unge, Skovens historie, Den grønne trepart og omlægningsplanen, Grønt kort –

sammenhæng i landskabet, Stier, Stendiger og fortidsmindelandskaber, Det stille friluftsliv samt Netværk – dialog med de grønne råd.

Retsgrundlag

Lov om nationalparker. Nationalparkplanen må ikke stride mod Natura 2000-planer, lov om vandplanlægning, skovloven, kommuneplaner og lokalplaner, råstofplaner eller råstofloven.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Bilag

Høringssvar - Hillerød Kommune - temaer for nationalparkplan 2027 - 2032

Nationalpark Kongernes Nordsjælland, ideoplæg

Afbud Nikolaj Frank Natarak Frederiksen

Punkt 2: Arresø Trepert - etablering

25/11717

Indstilling

Direktionen indstiller til Natur, Miljø og Klimaudvalget at indstille til økonomiudvalget at indstille til byrådet at:

1. tilslutte sig etableringen af Arresø Trepert
2. godkende, at kommunen indgår i både styregruppe og følgegruppe i henhold til det foreslåede kommissorium.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 04-11-2025

Udvalget godkendte indstillingen.

Udvalget opfordrer Arresø Trepert til at genbesøge om spildevandsselskaberne kan indgå i styregruppen.

Afbud: Nikolaj Frederiksen (C)

Stedfortræder: Jonas Lyberg Kofod (C)

Sagsfremstilling

Denne sag forelægges parallelt i Halsnæs, Gribskov og Hillerød kommuner mhp beslutning om etablering af en Arresø Trepert. Sag til Natur, Miljø og Klimaudvalget fra 7. oktober 2025 gav en kort orientering om de indledende tanker. Denne sag lægger op til beslutning i byrådet.

Arresø er Danmarks største sø og et væsentligt landskabelement i de tre omkringliggende kommuner. Søen er udfordret af en høj næringsstofbelastning, hvilket påvirker både vandmiljø, naturkvalitet og rekreative muligheder. Arresø indgår i Nationalpark Kongernes Nordsjælland og er ejet af staten.

Foranlediget af dialog mellem Nationalpark Kongernes Nordsjælland, Gribskov, Halsnæs og Hillerød Kommuner fremsættes forslag om at oprette en Arresø Trepert jf. udkast til kommissorium (bilag).

Arresø Trepert er navnet på et tværkommunalt og tværsektorielt samarbejde bestående af Gribskov, Halsnæs og Hillerød kommuner, Naturstyrelsen, Nationalpark Kongernes Nordsjælland samt landbrugs- og naturorganisationer.

Formålet med samarbejdet er at arbejde fælles for at opnå Ren Arresø med styrket natur, miljø og rekreativ kvalitet. Arresø Trepert skal koordinere indsatser mellem sektorer og fungere som forum for dialog om indsatssynergier mellem vandmiljøplanerne, grøn trepart og spildevandsplanerne.

Oprettelsen af Arresø Trepert tilsidesætter ikke nuværende lovgivning og ændrer ikke ved myndighedernes roller og ansvar. Arresø Treperten kan komme med forslag om iværksættelse af nye undersøgelser, løsningsmuligheder mv. samt planlægge fælles formidling og kommunikation.

Arresø Trepert sammensættes med en styregruppe bestående af de tre kommuner (v/borgmestre og forvaltning), Naturstyrelsen, Nordsjællands Landboforening og Danmarks Naturfredningsforening. En følgegruppe vil inddrage bl.a.

forsyningsselskaber og Folkemødet Ren Arresø.

Nationalparken vil fungere som sekretariat og bistå med mødeforberedelse, afvikling og kommunikation om fremdrift i forhold til Arresø på nationalparkens hjemmeside. Styregruppen for Arresø Trepark har ikke beslutningskompetence over nationalparken, men kan indstille forslag til nationalparkfondens bestyrelse.

Retsgrundlag

- Styrelsesloven
- Lov om nationalparker
- LBK om Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

Kommissorium Arresø Trepark - udkast

Afbud Nikolaj Frank Natarak Frederiksen

Punkt 3: Overblik over sager med klimaindhold - 1. halvår 2025

24/10001

Indstilling

Direktionen indstiller til Natur, Miljø og Klimaudvalget at tage orientering om overblik over sager med relation til klimaplanen til efterretning.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 04-11-2025

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Afbud: Nikolaj Frederiksen (C)

Stedfortræder: Jonas Lyberg Kofod (C)

Sagsfremstilling

Forvaltningen følger løbende porteføljen af sager med relation til klimaplanen, der bliver behandlet på de forskellige fagudvalg i løbet af året. Det med henblik på at skabe overblik og kvalitet i disse sager på tværs.

Det overblik gives to gange om året til Natur, Miljø og Klimaudvalget.

Overblik for 1. halvår 2025 kan ses bilag 1.

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

Overblik over udvalgssager med relation til klimaplan 1 halvår 2025_fuld version

Afbud Nikolaj Frank Natarak Frederiksen

Punkt 4: Sigerslevøster Vandværk - ansøgning om blødgøring

23/7503

Indstilling

Direktionen indstiller til Natur, Miljø og Klimaudvalget at godkende, forslag til begrundet afslag på ansøgning om videregående vandbehandling på Sigerslevøster Vandværk.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 04-11-2025

Udvalget godkendte indstillingen.

Afbud: Nikolaj Frederiksen (C)

Stedfortræder: Jonas Lyberg Kofod (C)

Sagsfremstilling

Formålet med sagen er, at udvalget tager stilling til om Sigerslevøster Vandværk må installere blødgøring af drikkevandet. Ved blødgøring reduceres vandets ”hårdhed”, - som udgøres af calcium og magnesium - og dermed drikkevandets tendens til at afsætte kalk på overflader. Installation af et blødgøringsanlæg på et vandværk er videregående vandbehandling.

Hillerød Kommunes vandforsyningsplan 2015–2027 fastslår, at drikkevandsforsyningen skal baseres på uforurenet grundvand, som kun gennemgår simpel vandbehandling for naturligt forekommende stoffer. Blødgøring falder uden for denne definition og er derfor ikke i overensstemmelse med kommunens målsætning.

Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis understøtter, at vandforsyningsplanen skal anvendes som overordnet beslutningsgrundlag ved administration af vandforsyningslovens regler. Den bør kun fraviges, hvis der foreligger væsentlige konkrete hensyn. Nævnets praksis har desuden fastslået, at drikkevand som udgangspunkt skal baseres på grundvand uden videregående behandling. Ved vurdering af en ansøgning om blødgøring skal dette princip vejes op mod hensyn til vandkvalitet og forsyningssikkerhed, jf. vandforsyningslovens formål.

Forvaltningen har vurderet, at der ikke foreligger tilstrækkelige konkrete hensyn til at fravige kommunens vandforsyningsplan og administrationsgrundlag. Derfor fremlægges forslag til begrundet afslag til Natur, Miljø og Klimaudvalget i overensstemmelse med delegationsplanen og byrådets godkendte administrationsgrundlag for vandforsyningsloven i Hillerød Kommune fra 2018.

Sigerslevøster Vandværk er et mindre vandværk, der hovedsageligt drives af frivillige kræfter. I 2024 leverede vandværket cirka 7.500 m³ drikkevand til 70 ejendomme. Vandværkets drikkevand falder i kategorien ”Temmelig hårdt” (12-18 °dH), hvilket er normalt i Hillerød, Fredensborg og Helsingør kommuner og lavere end den resterende del af Sjælland, hvor drikkevandet typisk karakteriseres som hårdt (18-24 °dH) eller meget og særdeles hårdt (> 24°dH).

Forvaltningen konstaterede ved et tilsyn den 24. maj 2022, at vandværket var ved at installere et blødgøringsanlæg. Forvaltningen stoppede arbejdet, anviste om krav om tilladelse jf. vandforsyningsloven og oplyste, at det er tvivlsomt at der kunne opnås tilladelse, da blødgøring er i modstrid med vandforsyningsplanens målsætning.

Sigerslevøster Vandværk har den 5. maj 2023 søgt om tilladelse efter § 21 i vandforsyningsloven til blødgøring af drikkevand ved hjælp af ionbytning. Baggrunden for ansøgningen er et ønske om at nedbringe hårdheden fra niveauet i dag på 16-18 °dH til 7 °dH (blødt) ved hjælp af et ionbytningsanlæg. Der er i dag ingen kravværdier i lovgivningen til hårdhed, så længe vandet ikke er kalkaggressivt - og det er ikke et problem for Sigerslevøster Vandværk i dag. Der er ansøgt om etablering af et blødgøringsanlæg baseret på kationbytning, hvor calcium og magnesium i drikkevandet udskiftes med natrium. Anlægget består af et lukket filter med kunstig filtergranulat, som adsorberer kalk (calcium) og magnesium og afgiver natrium. Når filteret er mættet, regenereres det med en saltopløsning (natriumklorid), hvilket medfører et spilddprodukt med forhøjet saltindhold og et øget vandforbrug.

Miljøstyrelsen udkom i 2023 med en vejledning om blødgøring af drikkevand. Ifølge denne reducerer blødgøring af drikkevand indholdet af visse mineraler, men det har begrænset sundhedsmæssig betydning for den generelle befolkning, da mineralindtaget primært kommer fra kosten. Ved betydelig reduktion af calcium anbefales det, at overveje oplysning eller forebyggelse målrettet grupper med dårlig tandsundhed, fx socialt udsatte. Styrelsen for Patientsikkerhed bemærker endvidere i vejledningen, at ændret vandkvalitet teoretisk kan påvirke sygdomme som knogleskørhed, hjertekarsygdomme, blodtryk og andre sygdomme.

Selvom blødgøring kan medføre visse fordele for forbrugerne – herunder samfundsmæssige fordele som mindre kalkafsætning, lettere rengøring og reduceret slid på husholdningsapparater – er det forvaltningens vurdering, at der for Sigerslevøster Vandværk ikke er grundlag for at fravige vandforsyningsplanen.

Det begrundes i:

Vandkvalitet

- Drikkevandets hårdhed på Sigerslevøster Vandværk adskiller sig ikke fra de øvrige vandværker i Hillerød Kommune.
- Indholdet af kalk er moderat i det drikkevand, Sigerslevøster Vandværk leverer. Hårdheden er mellem 16 og 18 °dH, mod 20-30°dH hos HOFOR, der er ved at introducere blødgøring, så hårdheden sænkes til 10-12 °dH.
- Det er ikke konkret begrundet, at der er en samfundsøkonomisk gevinst.

Forsyningssikkerhed

- Blødgøring vil generelt øge risikoen for, at vandbehandlingen ikke fungerer som planlagt, hvilket vil give øget evt. behov for at tilkalde service døgnet rundt, hvis anlægget automatisk stopper f.eks. ved ændring i vandkvaliteten.
- Sigerslevøster Vandværk planlægger nødforbindelse til Novafos, der ikke har planer om blødgøring. Ved stor forskel på kalkindholdet mellem vandværker, der forsyner hinanden, kan der opstå problemer med kalkudfældning i ledningsnet og installationer. Det er dog et område, der ikke er så meget viden på, da blødgøring stadig er en sjældenhed i Danmark.

Efter den politiske behandling partshøres vandværket om Hillerød Kommunes beslutning. Når afgørelsen meddeles, er der 4 uger, hvor vandværket og de øvrige klageberettigede kan indgive en klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet, såfremt de er uenige i afgørelsen.

Retsgrundlag

LBK nr. 1149 af 25/10/2024 – Vandforsyningslovens § 21, stk. 1.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Afbud Nikolaj Frank Natarak Frederiksen

Punkt 5: Værket ved Gørløse - videregående vandbehandling på HOFORs kommende vandværk

22/13600

Indstilling

Direktionen indstiller til Natur, Miljø og Klimaudvalget at tilkendegive principiel vilje til at meddele tilladelse efter vandforsyningslovens § 21 til videregående vandbehandling, herunder blødgøring, på HOFORs kommende vandværk ved Gørløse

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 04-11-2025

Udvalget godkendte indstillingen.

Afbud: Nikolaj Frederiksen (C)

Stedfortræder: Jonas Lyberg Kofod (C)

Sagsfremstilling

Formålet med sagen er, at udvalget tilkendegiver principiel vilje til at meddele tilladelse til videregående vandbehandling på HOFORs planlagte kommende vandværk ved Gørløse.

Hillerød Kommunes vandforsyningsplan 2015–2027 fastslår, at drikkevandsforsyningen skal baseres på uforurenet grundvand, som kun gennemgår simpel vandbehandling for naturligt forekommende stoffer. Videregående vandbehandling falder uden for denne definition og er derfor ikke i overensstemmelse med kommunens målsætning. Vandforsyningsplanen målsætninger bør kun fraviges, hvis der foreligger væsentlige konkrete hensyn. Herunder skal tages hensyn til vandkvalitet og forsyningsikkerhed, jf. vandforsyningslovens formål.

Forvaltningen har vurderet, at der i denne sag foreligger tilstrækkelige konkrete hensyn til at fravige kommunens vandforsyningsplan. Derfor fremlægges en principbeslutning til Natur, Miljø og Klimaudvalget, der er delegeret i forhold til tilladelser om videregående vandbehandling jf. delegationsplanen og byrådets godkendte administrationsgrundlag for vandforsyningsloven i Hillerød Kommune fra 2018.

Byrådet behandlede en startredegørelse for lokalplanen til et kommende vandværk ved Gørløse den 6. februar 2025. Der er behov for en principiel politisk stillingtagen, så planlægningen kan fortsætte med vished om kommunens principielle vilje til at tillade videregående vandbehandling.

HOFOR har siden 2014 haft en strategisk målsætning om at levere blødere drikkevand til forbrugerne, kombineret med en modernisering af de regionale vandværker. Status i dag er, at der er etableret blødgøring på fem af HOFORS vandværker. Som led i dette program – ”Nye vandværker og blødere vand” – planlægges etablering af et nyt vandværk ved Gørløse, som skal erstatte HOFORS eksisterende og nedslidte vandværk ved Slangerup.

Værket ved Slangerup vil få regional betydning. Det vil modtage grundvand fra eksisterende kildepladser i Frederikssund og Hillerød kommuner og have en behandlingskapacitet på ca. 12 mio. m³ vand årligt. HOFOR ønsker at etablere blødgøring for at reducere drikkevandets hårdhed fra cirka 17,5-23 °dH til 10–12 °dH.

Der planlægges etableret et blødgøringsanlæg baseret på kalkfældning i en pelletreaktor, hvor calcium i drikkevandet udfældes som calciumcarbonat på svævende sandkorn. Anlægget består af en opretstående reaktor, hvor råvandet tilføres i bunden og tilsættes natriumhydroxid, hvilket hæver pH og udløser kalkfældning. De dannede pellets udtømmes dagligt, og det blødgjorte vand neutraliseres med kulsyre. Derudover planlægges anvendt andre teknologier i vandbehandlingen; UV-anlæg og vakuumstripping til fjernelse af metan.

Miljøstyrelsen udkom i 2023 med en vejledning om blødgøring af drikkevand. Ifølge denne reducerer blødgøring af drikkevand indholdet af visse mineraler, men det har begrænset sundhedsmæssig betydning for den generelle befolkning, da mineralindtaget primært kommer fra kosten. Ved betydelig reduktion af calcium anbefales det, at overveje oplysning eller forebyggelse målrettet grupper med dårlig tandsundhed, fx socialt udsatte. Styrelsen for Patientsikkerhed bemærker endvidere i vejledningen, at ændret vandkvalitet teoretisk kan påvirke sygdomme som knogleskørhed, hjertekarsygdomme, blodtryk og andre sygdomme.

Det er forvaltningens vurdering, at der er grundlag for principielt at tilkendegive vilje til videregående vandbehandling på HOFORs kommende vandværk ved Gørløse, og at projektet derfor principielt bør støttes i henhold til vandforsyningsloven.

Det begrundes i:

Vandkvalitet

- Drikkevandets hårdhed på det kommende vandværk ved Gørløse adskiller sig fra de fleste øvrige vandværker i Hillerød Kommune, - herunder Sigerslevøster Vandværk,- ved at karakteriseres som hårdt. Derudover er projektet en del af HOFORs samlede projekt om blødgøring af drikkevandet fra alle regionale vandværker på Sjælland, hvor vandet er hårdere end i Hillerød Kommune.
- Ifølge en opgørelse for HOFORs ejerkommuner, kan den samfundsøkonomiske konsekvens af central blødgøring opgøres til en gennemsnitlig besparelse på 4,40 kr./m³.
- Den anvendte teknologi – vakuumstripping, pelletmetoden og UV-anlæg – er veldokumenteret og i drift på flere af HOFORs øvrige vandværker.

Forsyningssikkerhed

- HOFOR er certificeret efter ISO 22000 og arbejder systematisk med risikostyring og hygiejne gennem Dokumenteret Drikkevands Sikkerhed, hvilket sikrer systematisk risikostyring, hygiejne og driftskontrol af alle processer.
- Hårdheden reduceres til 10–12 °dH, hvilket sikrer kompatibilitet med andet vand i distributionsnettet og forebygger korrosion.

En tilladelse til videregående vandbehandling efter vandforsyningslovens § 21 kan først meddeles, når byrådet har truffet beslutning om lokalplanen og § 25-tilladelsen til projektet. Derudover skal Natur, Miljø og Klimaudvalget have behandlet den konkrete ansøgning om tilladelse efter § 21. Som led i processen gennemføres høring, herunder af de kommuner, der skal modtage drikkevand fra det kommende vandværk ved Gørløse. Samt indhentning af udtalelse af Styrelsen for Patientsikkerhed om de sundhedsfaglige forhold. Efter offentliggørelse af en tilladelse efter § 21 i vandforsyningsloven er der 4 uger, hvor de klageberettigede kan indgive en klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, såfremt de er uenige i afgørelsen.

Retsgrundlag

LBK nr. 1149 af 25/10/2024 – Vandforsyningslovens § 21, stk. 1.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Afbud Nikolaj Frank Natarak Frederiksen

Punkt 6: Nyt fra udvalgsformanden og forvaltningen

21/18057

Indstilling

Direktionen indstiller, at Natur, Miljø og Klimaudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 04-11-2025

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Afbud: Nikolaj Frederiksen (C)

Stedfortræder: Jonas Lyberg Kofod (C)

Sagsfremstilling

Udvalgsformanden og forvaltningen giver en opfølgende orientering om udvalgets sager, årsplan samt orienterer om aktuelle emner med interesse for udvalget.

Udvalgets årsplan er vedlagt som bilag.

Retsgrundlag

Ikke relevant for sagen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

NMK årsplan 2025 - nov

Afbud Nikolaj Frank Natarak Frederiksen

Punkt 7: Digital godkendelse af referat

24/14700

Beslutning i Natur, Miljø og Klimaudvalget den 04-11-2025

Godkendt.

Afbud: Nikolaj Frederiksen (C)

Stedfortræder: Jonas Lyberg Kofod (C)

Afbud Nikolaj Frank Natarak Frederiksen